

послідовне зростання ролі інформації, яка стає важливим фактором виробництва, рушійною силою економічного розвитку і процвітання суспільства. Розвиток системи обліку, яка відповідає б вимогам інформаційного суспільства, очевидно, полягає у поєднанні планування, обліку, контролю та аналізу, результатом якого має стати формування інформації для прийняття управлінських рішень. Для того, щоб облік задовільняв запити зовнішніх та внутрішніх користувачів, він має розширити горизонти своєї діяльності та вдосконалюватися відповідно зі змінами у суспільстві.

Список використаної літератури

1. Панасюк В.М.. Інформатизація та цифровізація: тенденції та напрями розвитку в Україні. *Науковий журнал «Інтелект XXI»* - Випуск 1, 2020. С.110-126.
2. Панасюк В. М., Бурденюк Т. Г. Методика портфельного аналізу конкурентоспроможності підприємства. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., 22 травня 2020 р. Том 1.* Тернопіль: ТНЕУ, 2020. С.164-166.
3. Шухманн В., Панасюк В., Бурденюк Т. Методика аналізу ефективності впровадження технологій інформаційної безпеки підприємства. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія: матеріали III-ої міжнар. наук-практ. інтернет-конф. – Тернопіль, 2018. – с. 77-79.*

Юлія Горецька

РОЛЬ ОБЛІКУ В УПРАВЛІННІ СОБІВАРТІСТЮ ПРОДУКЦІЇ

В умовах ринкової економіки головною метою діяльності будь-якого промислового підприємства є досягнення запланованого фінансового результату (прибутку). Всі інші цілі підпорядковані цьому завданню, оскільки саме прибуток є найбажанішим власним джерелом відновлення ресурсів для подальшого розвитку підприємства. Встановлення фінансового результату ґрунтується на попередньому обліку й аудиту доходів та витрат операційної діяльності підприємства та зіставленні їхніх значень між собою.

Закономірності та логіка підказують, що спочатку мають місце витрати, а потім пов'язані з ними результати. А отже, ефективність діяльності промислового підприємства ґрунтується, перш за все, на правильному обліку і аудиту витрат та тісній їхній ув'язці з доходом, запорукою чого є надійно організоване управління витратами підприємства.

Під чинниками, які визначають базові аспекти обліку витрат, слід розуміти причини (рушійні сили), які формують та безпосередньо впливають на розмір та структуру витрат. Умовно чинники витрат можна розподілити на внутрішні та зовнішні. Зовнішні чинники відображають загальний рівень розвитку економіки країни і не залежать від діяльності підприємства. Вплив цієї групи чинників виявляється на рівні цін на сировину, матеріали, обладнання, енергоносії, у тарифах на воду, транспорт та інші матеріальні послуги, в ставках орендної плати, відрахувань до державних фондів, в ставках податкових відрахувань та ін. Внутрішні чинники безпосередньо пов'язані з діяльністю підприємства, з його підприємницькою активністю. До них належать: обсяг виробництва і реалізації продукції, форми і системи оплати праці, інтенсивність використання основних виробничих засобів, оборотних засобів, нових технологій та ін.

Оскільки вплинути на зовнішні чинники під час управління витратами практично неможливо, їх облік і аналіз достатньо складний. Управлінський вплив здійснюється на внутрішні чинники. Важливе значення для підприємств має розподіл внутрішніх чинників на ті, що впливають на прямі витрати, та на ті, що впливають на накладні витрати підприємства. Одним із найбільш розповсюджених чинників, які впливають на облік витрат, є обсяг виробництва (діяльності) підприємства. Оскільки прямі витрати є одночасно й змінними, то існує певна пропорціональна залежність між чинником (обсягом виробництва або діяльності) та розміром прямих витрат.

Кількість чинників, які мають вплив на накладні витрати, є набагато більшою. Витрати, як прямі, так і накладні, виникають у результаті діяльності, що здійснюється на підприємстві. Діяльність підприємства, в свою чергу, складається із сукупності послідовних процесів (бізнес-процесів), які приводять до отримання певних фінансових результатів. Бізнес-процеси – це види діяльності, що існують на підприємстві, які в комплексі дають результат, обліково-аналітична інформація про яких має цінність для споживача, клієнта або замовника.

Центральне місце в управлінні виробничими витратами на підприємстві займає їх облік, аналіз і аудит. Облік витрат на виробництво та калькулювання собівартості продукції є активною ланкою системи управління господарським життям підприємства, що забезпечує необхідною інформацією користувачів для прийняття ними управлінських рішень.

Від достовірності, оперативності та доцільності обліково-аналітичної інформації про витрати залежить ефективність виробничої діяльності підприємства, його спроможність вистояти у сучасному конкурентному середовищі та досягти бажаних результатів.

Отже, витрати та фінансові результати – це та точка дотику, де перетинаються інтереси фінансового та управлінського обліку. Облік витрат у фінансовому обліку базується на принципі нарахування та відповідності доходів і витрат.

Для управлінського обліку характерним є багатоваріантний підхід до вирішення питань, пов'язаних з обліком витрат, який враховує їхню поведінку та співвідношення: витрати – обсяг – прибуток, витрат і вигод. Важливість та значення витрат у формуванні результатів діяльності підприємства є очевидними і незаперечними. Однак, не слід переоцінювати показник собівартості виробництва продукції. Як грошовий еквівалент витрат він дозволяє ідентифікувати витрати, понесені для виробництва окремого виду продукції, і його наповнення залежить від тих підходів та завдань, які стоять перед внутрішнім менеджментом підприємства. Сам по собі показник собівартості є похідним від витрат, понесених для виробництва продукції, і спосіб та метод його визначення фактично не впливає на загальний результат діяльності підприємства.

Собівартість продукції є важливим показником внутрішньогосподарського оцінювання результатів діяльності для прийняття управлінських рішень, але тільки тоді, коли вона абсолютно точно відображає витрати, пов'язані з її виробництвом. Тому склад та способи визначення собівартості продукції є важливим питанням внутрішнього менеджменту підприємства.

Список використаної літератури

1. Панасюк В.М.. Інформатизація та цифровізація: тенденції та напрями розвитку в Україні. *Науковий журнал «Інтелект XXI»* - Випуск 1, 2020. С.110-126.
2. Панасюк В. М., Бурденюк Т. Г. Методика портфельного аналізу конкурентоспроможності підприємства. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф.*, 22 травня 2020 р. Том 1. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. С.164-166.
3. Шухманн В., Панасюк В., Бурденюк Т. Методика аналізу ефективності впровадження технологій інформаційної безпеки підприємства. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія: матеріали III-ої міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.* – Тернопіль, 2018. – с. 77-79.